

за умови забезпечення максимального наближення її розвитку до суспільно-необхідних потреб на регіональному рівні;

визначення необхідних ресурсів для реалізації бюджетної програми в укрупненому варіанті (матеріальних, фінансових, трудових тощо) і оцінка існуючої ресурсної бази на предмет можливості реалізації програмних заходів на базі наявних ресурсів на регіональному рівні;

взаємна ув'язка потреб або можливостей ресурсного забезпечення бюджетних програм і визначення оптимального ресурсного потенціалу для ефективного й запланованого розвитку економіки національного господарства України в рамках реалізації бюджетної програми на регіональному рівні;

розробка макету бюджетної програми та обґрунтування конкретних заходів, завдань, строків здійснення, необхідних ресурсів або їх номенклатури для реалізації програмних завдань щодо управління збалансованим соціально-економічним розвитком регіонів;

зіставлення можливих і необхідних ресурсів за номенклатурою та обсягом, за кількістю, а також якістю управління збалансованим соціально-економічним розвитком регіонів. Формування умов оптимального та бюджетної програми першочергового забезпечення розвитку національного господарства необхідними ресурсами та розрахунок їх ефективності;

уточнення бюджетної програми та приведення її у відповідність із затвердженим макетом. Узгодження програмних завдань із виконавцями, уточнення та розукрупнення основних бюджетних показників, тобто складання графіка виконання робіт;

затвердження бюджетної програми як директивного документа й організація доведення завдань до виконавців. Визначення системи звітності з управління збалансованим соціально-економічним розвитком суб'єктів національного господарства України;

організація реалізації бюджетної програми, тобто контроль за ходом її реалізації, визначення форм контролю та їх періодичності, визначення відповідальності за виконання показників бюджетної програми.

Список використаних джерел:

1. Дем'янишин В.Г. Бюджетний механізм держави: сутність і роль у регулюванні соціально-економічних процесів / В.Г. Дем'янишин // Формування ринкових відносин в Україні. – 2017. – № 11 (78). – С. 3-11.
2. Єпіфанов А.О. Бюджет – головна ланка фінансів держави: [моногр.] / А.О. Єпіфанов, І.І. Д'яконова, І.В. Сало. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2016. – 201 с.
3. Лютий І.О. Формування бюджетної політики економічного зростання / І.О. Лютий, Л.М. Демиденко // Фінанси України. – 2018. – № 10. – С. 13-19.
4. Чугунов І.М. Бюджетний механізм регулювання розвитку: [моногр.] / І.М. Чугунов, Ю.О. Лупенко, Н.І. Костіна, І.О. Луніна. – К.: НІОС, 2018. – 488 с.

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО І РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

*А.В. Кулінська, д.е.н., проф.,
В.В. Лебедєва, д.е.н., проф.,
Г.В. Петрига, магістрант,
Одеський національний політехнічний університет,
м. Одеса*

Доведено, що від часу проголошення незалежності країни й досі навіть не визначено її соціально-економічну орієнтацію, владні структури діють емпірично, вельми нерациональним способом проб та помилок. Відірваність від життя багатьох програм і рішень, браку науково обґрунтованого прогностичного підходу, невизначеність функцій та повноважень державних структур, вкрай низька відповідальність майже усіх ланок господарського механізму поставили країну на межу катастрофи. Вказані обставини вимагають особливої уваги до проблем управління з боку державних інститутів та, природно, науки. У міру створення і розвитку нового апарату державного управління мають розширюватися та поглиблюватися наукові уявлення у цій галузі, оскільки змінюється не тільки конкретика його діяльності, але й найбільш типові риси та властивості, що має першорядне значення для розвитку як теорії, так і практики державного управління.

Визначено, що потрібна нова концепція державного управління, яка виходила б з об'єктивних потреб переходу до цивілізованого ринку і враховувала б специфічні умови становлення української держави. Для цього необхідно методологічно правильно визначити сутність і поняття управління, бо тільки державне управління забезпечує функціонування і розвиток суспільства як єдиного цілого. Нові функції і завдання держави перехідного періоду зумовлюють інший зміст її управлінської діяльності, і отже, визначають нові форми, методи управління, систему та структуру органів державного управління [2].

Поступове роздержавлення та демонополізація економіки, запуск ринкового механізму саморегулювання проте не звільняє державу від необхідності здійснювати широкі економічні, соціально-культурні та інші загальні та спеціальні функції, а зобов'язує виконувати їх в інших формах і іншими методами, ніж раніше: шляхом сприяння утворенню ринку капіталу, житла, цінних паперів, прогнозуванням, проведенням податкової, кредитної і дотаційної політики, пільговим квотуванням, заохоченням науково-технічного прогресу та ін. Тобто державне управління не має нічого спільного з директивними методами командно-адміністративного управління.

Визначено класифікаційні ознаки, які характеризують соціальну сутність державного управління, яка притаманна також управлінню житлово-комунальним господарством. Сутність цих ознак полягає, перш за все, у визначенні суспільства як соціальної організації, яка самоуправляється і постійно перебуває в русі, не може існувати без наявності безперервного управління. Тому державне управління є способом існування соціальної організації, її іманентним елементом, а також особливою соціальною функцією, що виникає з потреби самого суспільства як самокерованої системи і супроводить усю історію суспільства, набираючи політичного характеру та відповідних державних форм в ситуації соціального розшарування. При аналізі сутності державного управління не можна ігнорувати його політичного аспекту [4].

Кожному типу соціальної організації, конкретно-історичному суспільству притаманні свій зміст, свої специфічні процеси, форми і методи управління. Тому зміст державного управління не можна відривати від середовища його функціонування. Класифікаційні ознаки характеризують також матеріальний зміст державного управління як соціальну функцію, що виявляється передусім в організаторській діяльності і, в свою чергу, є однією з головних рис державного управління. Організуюча діяльність реалізується шляхом об'єднання, узгодження, регулювання, координації, контролю, а також владно-регулюючими примусовими заходами держави. Організаційний зміст державного управління найбільш чітко виражається в плануванні колективних зусиль та розподілі обов'язків їх учасників у досягненні конкретних цілей, в розпорядженні, тобто в регулюванні повсякденної діяльності колективів, в контролі за ходом здійснення поставленої мети, в організаційному забезпеченні усіх стадій управлінського процесу.

У цьому контексті мета є найважливішою характеристикою державного управління – його призначення. Власне задля певних досягнень і здійснюється державне управління. Не можна вважати управління безцілним перетворенням, оскільки вони є беззмістовними. Отже, якщо говорити про причини сьогоденної політичної, економічної та моральної кризи у нашому суспільстві, то, мабуть, головною й визначальною причиною її є відсутність наукової обґрунтованості дій державних органів і осіб, що очолюють управлінську піраміду, а також відсутність в них чітко окреслених, зрозумілих цілей, нових моделей суспільного розвитку.

Тільки динамічне цілепокладання і цілеспрямовані дії можуть забезпечити прогрес суспільства. Так званий період застою колишнього радянського суспільства відзначався наявністю негативних зворотних зв'язків не лише у структурному відношенні, а й у функціональному – статичністю завдань управління, неприйнятих народом, збереженням їх попередньої змістовної наповненості і неврахування вимог зміни зовнішнього середовища, суспільного застою, а не розвитку, що суперечить самій природі людського суспільства.

Таким чином, державне управління – це, насамперед, організація дій з координації, об'єднання в систему зусиль групи людей, елемент системи суспільних відносин, характер і зміст якої залежать від їх сутності. У свою чергу державне управління зводиться до впорядкування та розвитку суспільних відносин. З переходом у постіндустріальне суспільство, з розвитком науково-технічної революції, необхідністю реформування і розвитку такої соціально важливої сфери як житлово-комунальне господарство, зростає питома вага управління цими процесами. За цих умов людина має розкрити усі свої творчі потенції, аби успішно виконати нові функції і соціальні обов'язки, а її роль як соціальної істоти та участь в управлінні людьми не тільки не зменшуватиметься, а, навпаки, зростатиме [1].

Практичне здійснення управлінських процесів щодо реформування та розвитку житлово-комунального господарства залежить від наявних соціальних умов, а останні в кінцевому рахунку обумовлені матеріальними умовами життя суспільства. Усі ці ознаки, які характеризують соціальну сутність державного управління, дають підстави визначити житлово-комунальне господарство як об'єкт державного управління.

Науково-методичні підходи щодо оцінювання ефективності регіонального управління функціонуванням житлово-комунального господарства дали змогу визначити основні чинники інтенсифікації житлово-комунального комплексу [3]: прискорення науково-технічного процесу на підприємствах житлово-комунального господарства; активізація людського чинника, зміцнення дисципліни, порядку і організованості в ланках житлово-комунального господарства; зміна організаційно-економічного механізму управління житлово-комунальним господарством; поліпшення використання виробничого потенціалу; вдосконалення інвестиційної і структурної політики; поліпшення оновлення основних фондів об'єктів комунального господарства з урахуванням досягнень науки і техніки; проведення активної соціальної політики.

Список використаних джерел:

1. Димченко О.В. Житлово-комунальне господарство в реформаційному процесі: аналіз, проектування, управління: [моногр.] / О.В. Димченко. – Харків: ХНА МГ, 2016. – 356 с.
2. Євсєєва О.О. Моделювання розвитку регіональної системи ЖКГ / О.О. Євсєєва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuu.gov.ua/old_jrn/Natural/Vetp/2011_35/index.html.
3. Логвиненко В.І. Методологічні підходи щодо особливостей реформування і розвитку житлово-комунального господарства регіону / В.І. Логвиненко [Електронний

ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnaukacom/16_NTP_2008/Economics/33730.doc.htm.

4. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: [моногр.] / За ред. З.С. Варналія. – К.: Знання України, 2012. – 498 с.

СКЛАДНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБЛЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

*А.В. Кулінська, д.е.н., проф.,
Ю.О. Цуркаль, магістрант,
Одеський національний політехнічний університет,
м. Одеса*

Суспільні перетворення, які протягом останніх років відбуваються в Україні, привели до суттєвого посилення ролі та значення регіонів для розбудови сильної держави в цілому. Принципи самостійності та самоуправління адміністративно-територіальних одиниць у межах, визначених законодавством, поступово стають основою управлінської діяльності. Практична реалізація цих принципів передбачає гармонійне поєднання всіх складників життєдіяльності регіону в єдиний збалансований, взаємозв'язаний комплекс.

Створити такий комплекс можна на основі впровадження сучасних підходів до управління, центральною функцією якого стає планування розвитку регіону. Під час планування регіональна влада разом з іншими акторами місцевого розвитку встановлює головні напрями діяльності, реалізація яких забезпечує єдність мети і завдань для всіх суб'єктів, відповідальних за територіальний розвиток, або учасників цього процесу. Отже, в управлінні регіональним розвитком планування займає надзвичайно важливе місце, вбираючи в себе організаційний початок усього процесу реалізації регіональної соціально-економічної політики.

На думку В.М. Вакуленка та О.В. Берданової [2] до переваг стратегічного планування регіонального розвитку можна віднести те, що воно: допомагає розв'язувати завдання розвитку регіону, базуючись на конкурентних перевагах; допомагає поліпшити координацію дій основних суб'єктів регіонального розвитку; забезпечує раціональніше використання ресурсів; допомагає місцевим органам державної влади, органам місцевого самоврядування та їхнім керівникам мислити перспективно, використовувати майбутні можливості розвитку території; забезпечує можливість контролю за подіями та дозволяє керувати ними; готує територію до можливих змін, пов'язаних із зовнішнім середовищем.

У процесі стратегічного планування регіонального розвитку слід спиратись на такі основні постулати: економічно розвиває регіон та його окремі території бізнес; робочі місця забезпечують добробут населення і впливають на зростання як індивідуальних доходів мешканців, так й на зростання сукупного суспільного продукту; місцева влада та громадські організації створюють умови для розвитку бізнесу; розвинена інфраструктура – це найважливіший елемент конкурентоспроможності території; ефективне управління окремою територією або регіоном забезпечують системний менеджмент, місцеві ресурси, співпраця зацікавлених осіб та партнерство влади, бізнесу та громадськості [3].

Програмний документ, що готують у процесі стратегічного планування, - це стратегія регіонального розвитку. Регіональна стратегія – стратегічний план розвитку регіону, що визначає цілі, завдання, пріоритети, напрями сталого економічного і соціального розвитку регіонів на довгостроковий період. Але, стратегія регіонального розвитку не всеосяжний документ, у якому визначено заходи щодо розв'язання проблем розвитку соціально-економічних сфер життєдіяльності території. Навпаки, вона